

Een kind sluit je niet op. Punt.

Infodossier

(UPDATE: 21.11.2024)

1. Vaak gestelde vragen over detentie van kinderen in België

1.1 Waarom deze campagne “Een kind sluit je niet op. Punt.”?

De Belgische federale regering plant een nieuw gesloten centrum te bouwen om gezinnen met minderjarige kinderen op te sluiten. Deze plannen werden vermeld in [het regeerakkoord van 9 oktober 2014](#). Sinds het begin van deze legislatuur vragen het Platform Kinderen op de vlucht en UNICEF België de federale regering deze plannen te staken.

Nadat Staatssecretaris voor Asiel en Migratie Theo Francken zijn intentie om deze plannen nog in de loop van het jaar 2017 te realiseren nog eens herhaalde [in zijn beleidsverklaring van november 2016](#), besloten het Platform Kinderen op de vlucht en UNICEF België een campagne op te zetten om het brede publiek te sensibiliseren.

[Al meer dan 325 organisaties](#) ondersteunen ons standpunt tegen de detentie van kinderen. Met de campagne “Een kind sluit je niet op. **Punt.**” willen wij nu ook het brede publiek informeren en mobiliseren tegen deze plannen.

Wij willen niet dat kinderen in ons land opgesloten worden, enkel en alleen omwille van hun migratiestatus of die van hun ouders of voogd. Wij willen dat alle kinderen behandeld worden als kinderen, vrij zijn, verzorgd en beschermd worden, en van dezelfde rechten kunnen genieten. (Klik [hier](#) om ons volledige standpunt te bekijken.)

1.2 Is detentie van kinderen in België legaal?

Ja, volgens Belgisch recht is detentie van gezinnen met minderjarige kinderen in gesloten centra mogelijk onder bepaalde voorwaarden.^[1] Ook het Europees recht verbiedt het opsluiten van gezinnen met minderjarige kinderen niet formeel.^[2]

Toch druist detentie van kinderen in tegen het principe van het hoger belang van het kind. Dit principe in internationaal recht stelt dat het hoger belang van het kind altijd de bovenhand moet hebben in alle beslissingen die een staat neemt betreffende een kind.^[3]

België heeft zich door de ratificatie van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind ertoe verbonden om dit principe te respecteren. Het beginsel van het hoger belang van het kind is trouwens ook in de Belgische Grondwet verankerd.

Het Europees Hof van de Rechten van de Mens heeft al meerdere keren geoordeeld dat het plaatsen van kinderen in gesloten centra een onmenselijke en vernederende behandeling vormt, rekening houdend met de bijzondere kwetsbaarheid van kinderen (zie ook [Wat zegt het Europees Hof van de Rechten van de Mens?](#)).

[Veel internationale instanties](#) hebben zich uitgesproken over het feit dat detentie altijd tegen het hoger belang van het kind ingaat.

Verdrag inzake de Rechten van het Kind, Aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 20 november 1989

Artikel 3

1. Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, **vormen de belangen van het kind de eerste overweging.**
2. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuur maatregelen.
3. De Staten die partij zijn, waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid, de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht.

Elk kind heeft recht op eerbiediging van zijn morele, lichamelijke, geestelijke en seksuele integriteit.

Elk kind heeft het recht zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het aangaan; met die mening wordt rekening gehouden in overeenstemming met zijn leeftijd en zijn onderscheidingsvermogen.

Elk kind heeft recht op maatregelen en diensten die zijn ontwikkeling bevorderen.

Het belang van het kind is de eerste overweging bij elke beslissing die het kind aangaat.

In België kan een persoon zonder wettig verblijf vastgehouden worden in een gesloten centrum (op basis van de *Vreemdelingenwet van 1980*). Een persoon kan van zijn vrijheid beroofd worden indien hij/zij:

- Geen toegang tot het grondgebied krijgt.
- Niet aan de binnenkomstvoorwaarden voldoet en een asielaanvraag aan de grens indient ("aan de grens").
- Niet aan de binnenkomstvoorwaarden voldoet en een asielaanvraag op het grondgebied indient ("op het grondgebied").
- Zijn/haar asielaanvraag in een andere Europese Lidstaat behandeld (moet) worden, in overeenstemming met de Dublinverordening.
- Zonder wettig verblijf op het grondgebied aanwezig is.

De [wet van 16 november 2011 "inzake het verbod op het opsluiten van kinderen in gesloten centra"](#) voegt het artikel 74/9 toe aan de [wet van 1980](#) dat zegt dat:

"§ 1. Een gezin met minderjarige kinderen [zonder wettig verblijf], wordt in beginsel niet geplaatst in [een gesloten centrum], tenzij aangepast aan de noden voor gezinnen met minderjarige kinderen.

§ 2. Het gezin met minderjarige kinderen dat [irregulier] tracht het Rijk binnen te komen [...], kan, met het oog op het overgaan tot de verwijdering, voor een zo kort mogelijke periode, worden vastgehouden in een welbepaalde plaats aangepast aan de noden voor gezinnen met minderjarige kinderen, gelegen in het grensgebied [een gesloten centrum].

§ 3. Het gezin bedoeld in § 1 krijgt de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden in een eigen woning te verblijven[...]. Indien het gezin in de onmogelijkheid verkeert om in een eigen woning te verblijven, dan zal het onder dezelfde voorwaarden een verblijfplaats toegewezen worden in een [terugkeerwoning], aangepast aan de noden voor gezinnen met minderjarige kinderen."

[1] Artikel 74/9 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

[2] Ongeveer de helft van de Europese landen gaat echter niet over tot detentie van kinderen. Het [Global Detention Project](#) geeft een overzicht van de huidige praktijken.

[3] Toepassing van artikel 3 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, dat door België geratificeerd is. Het Europees Hof heeft zelf vermeld dat hierover een grote consensus bestaat in het internationaal recht. (Zie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM), *Neulinger en Shuruk vs. Zwitserland*, 41615/07, 6 juli 2010, § 135.)

1.3 Waarom zijn wij tegen de detentie/opsluiting van kinderen?

Detentie van kinderen moet koste wat koste vermeden worden, voor een aantal redenen:

- Detentie van kinderen **schendt de rechten van het kind**.
- Detentie van kinderen omwille van immigratieredenen **druist altijd in tegen het principe van het hoger belang van het kind**.^[1]
- De **ingrijpende, nefaste impact van detentie op de gezondheid, de ontwikkeling en het welzijn van kinderen** is reeds herhaaldelijk aangetoond, zelfs als de detentie van zeer korte duur is en onder relatief humane omstandigheden gebeurt.

En ook nog...

• Detentie **werkt niet om gezinnen aan te moedigen "mee te werken aan hun terugkeer"**. (Voor meer info, zie [Is detentie van kinderen een middel om gezinnen aan te moedigen tot een betere samenwerking?](#))

- Het Europees Hof van de Rechten van de Mens heeft al meerdere keren geoordeeld dat het plaatsen van kinderen in gesloten centra **een onmenselijke en vernederende behandeling vormt**, rekening houdend met de bijzondere kwetsbaarheid van kinderen. (Voor mee info, zie [Wat zegt het Europees Hof van de Rechten van de Mens?](#))
- **Detentie is duur...** door de initiële kosten om gesloten centra te bouwen, en daarna door de personeels- en onderhoudskosten om de centra te doen functioneren. (In 2018 kost detentie in een gesloten centrum 196 euro per persoon per dag.^[2] Vasthouding in een terugkeerwoning kost ongeveer de helft. Ter vergelijking: opvang in een open centrum kost minder dan een derde van dit bedrag.^[3])

[1] Kinderrechtenverdrag, artikel 3: "Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.

[2] Artikel 17/7 van [het Koninklijk Besluit van 08/10/1981](#) betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, bepaalt een forfaitair bedrag van 180 euro voor de kosten verbonden aan

een detentie in een gesloten centrum. Na indexering is dit bedrag sinds 01/01/2018 opgelopen tot 196 euro. Dit laatste werd gemeld in een [bericht van Dienst Vreemdelingzaken van 22/01/2018](#).

[3] UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Alternatives to the Detention of Asylum-seekers in Belgium*, Oktober 2011, p. 10. (Zie: www.refworld.org/docid/524fc3ef4.html [accessed 30 May 2017])

1.4 Wat zijn de plannen van de regering?

De regering wil een nieuw gesloten centrum bouwen, speciaal om gezinnen met kinderen op te sluiten. De volgende informatie komt voornamelijk uit het antwoord dat Theo Francken, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, gaf aan Monica de Coninck in het parlement op 15 februari 2017 (zie ons artikel [Monica de Coninck vraagt uitleg over nieuw gesloten centrum](#)).

Het zou om **5 aparte woonunits** gaan, die "gesloten gezinsunits" genoemd worden: drie units voor zes personen en twee units voor acht personen. **Op het moment van de opening zullen er geen speelvoorzieningen zijn**, deze zouden er later pas komen.

Het centrum zal gebouwd worden **in de nabijheid van het gesloten centrum 127bis, naast Brussels Airport**. Dit vinden wij verrassend, aangezien de nabijheid van een luchthaven een rol heeft gespeeld in de veroordeling van Frankrijk door het Europees Hof van de Rechten van de Mens wegens opsluiting van kinderen in ongepaste omstandigheden. (Zie onze vraag [Wat zegt het Europees Hof van de Rechten van de Mens?](#)).

De **initiële doelstelling** van het centrum was, volgens de Staatssecretaris, de **gezinnen te ontraden uit een terugkeerwoning te ontsnappen**. Gezinnen zouden, bij aankomst in een terugkeerwoning, geïnformeerd worden dat zij, als ze ontsnappen uit de terugkeerwoning, overgebracht kunnen worden naar het gesloten centrum. **Daarna** gaf een medewerker van Dienst Vreemdelingzaken echter aan dat **ook "grensgezinnen"** (met name gezinnen die tegengehouden worden aan de grens en geen asiel aanvragen) onmiddellijk in het nieuwe gesloten centrum zullen vastgehouden worden.^[1] (Zie ook onze vraag [Wie zijn de kinderen die opgesloten zullen worden in het nieuwe gesloten centrum?](#)).

De Staatssecretaris geeft aan dat **de duur van opsluiting** "zo kort mogelijk" zal zijn, maar ook dat de duur afhangt "van elk individueel dossier" en dat "de medewerking van de betrokkene uiteraard een belangrijke rol" speelt. Wij hebben dus op dit moment geen precieze informatie wat betreft de maximale duur van opsluiting. Hoe dan ook, zelfs één dag detentie is één dag te veel, want "Een kind sluit je niet op. **Punt.**"

[1] Tijdens een studievoormiddag in het Vlaams parlement op 18 mei 2017.